

WWW.AKOEDU.IR

اولین و با کیفیت ترین

کلاسی های vip کنکور
آگادمی کنکور در ایران

جهت دریافت برنامه ی شخصی سازی شده یک هفته ای رایگان کلیک کنید و یا به شماره ی ۰۹۰۲۵۶۴۶۲۳۴ عدد ۱ را ارسال کنید.

ادبیات دهم درس ۵ آسان

۱. کدام واژه به معنای «زیادی جمعیت» با املای درست نوشته شده است؟

- ۱) ازدحام   ۲) ازدهام   ۳) اذدحام   ۴) اذدهام

۲. معنای دقیق واژه «افسرده» در بیت زیر چیست؟

«مپندار این شعله افسرده گردد   که بعد از من افروزد از مدفن من»

- ۱) خاموش   ۲) پریشان   ۳) غمگین   ۴) کم‌رنگ

۳. در همه نمونه‌های زیر شیوه بلاغی است به جز .....

- ۱) گل از شوق تو خندان در بهار است   ۲) چو در وقت بهار آبی پدیدار
۳) در بر من ره چو به پایان برد   ۴) قطره باران که درافتد به خاک

۴. در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

به خودم قول دادم، هیچ وقت درد و رنج خود و لحظه‌های انتضار طاقت فرسای خانواده‌ی بزرگ اسیران درد کشیده را فراموش نکنم. اگر فراموش کنیم و دچار قفلت شویم؛ دوباره هم گزیده می شویم. تاریخ کشورمان سرشار از خاطراتی است که یک نسل به فراموشی سپرده و تاوان آن فراموشی را نسل دیگری پرداخته است.

- ۱) ۴   ۲) ۳   ۳) ۲   ۴) ۵

۵. واژه «خُنین» به چه معناست؟

- ۱) ناله   ۲) آواز غمگین   ۳) التماس   ۴) جنگی در صدر اسلام

۶. کدام واژه به معنای «یک حزب سیاسی در عراق» است؟

- ۱) کومله   ۲) پژاک   ۳) بعث   ۴) دموکرات

۷. در کدام گزینه جمله غیر ساده وجود دارد؟

- ۱) به علم است آدمی، انسان مطلق
۲) آن به که پیش خصم به تسلیم رو نمود.
۳) از دست دیگران چه شکایت کند کسی
۴) خانه را خوار کن، خورش را خرد.

۸. در عبارت زیر کدام واژه غلط املایی دارد؟

«اصلاً حاضر نیستم یک قدم از خودم عقب‌نشینی کنم هر کرکسی بدون اجازه از بام میهن ما بگذرد باید پرهایش را به تربیت شده‌گان ما باج دهد.»

- ۱) حاضر   ۲) بگذرد   ۳) اصلاً   ۴) تربیت‌شده‌گان

۹. در کدام گزینه کلمه غلط املایی دیده می‌شود؟

- ۱) قرب و نزدیکی   ۲) غنا و توانگری   ۳) جذر و مد   ۴) معرکه و میدان جنگ

۱۰. واژه «نفوس» مجاز از چیست؟

- ۱) دم و بازدم   ۲) انسان‌ها   ۳) باطن‌ها   ۴) ظواهر

۱۱. تعداد جمله‌های کدام بیت، با بیت زیر یکسان است؟

«می رفت فروغی ز سر کویت و می گفت   کز دست دل ای کاش چنین زار نبودم»

- ۱) دلا من قدر وصل او ندانستم تو می‌دانی
۲) به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی
۳) از دیده دل سوختگان چهره می‌پوشان
۴) بی‌تو می‌گویند تعطیل است کار عشق‌بازی
کنون دانستم و سودی نمی‌دارد پشیمانی
پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد
ای آینه‌هش‌دار که صاحب نفسی هست
عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد

۱۲. صفتهای «نسبی، مفعولی، لیاقت و فاعلی» به ترتیب، در کدام مصراعها آمده است؟

(الف) یا سخن دانسته گو ای مرد عاقل یا خموش

(ب) پروا مکن، بشتاب، همت چاره ساز است

(ج) هر که فانی شد ز خود مردانه ای است

(د) در گره چون غنچه صد گلزار دارم دیدنی

- ۱) الف - ب - د - ج   ۲) ج - الف - ب - د   ۳) د - ب - ج - الف   ۴) ج - الف - د - ب

۱۳. در کدام گزینه از شیوه بلاغی استفاده نشده است؟

- ۱) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا   ۲) کرد فراموش ره و رفتار خویش   ۳) تاج سر گلبن و صحرا منم   ۴) رفت بر این قاعده روزی سه چار

۱۴. کدام بیت به شیوه بلاغی سروده نشده است؟

- ۱) روشنی طلعت تو ماه ندارد   ۲) زان می عشق کز او پخته شود هر خامی
۳) حلقه توبه گر امروز چو زهاد زخم   ۴) همیشه پیشه من عاشقی و رندی بود
پیش تو گل رونق گیاه ندارد   ۲) گر چه ماه رمضان است بیاور جامی
خازن میکده فردا نکند در بازم   ۴) دگر بکوشم و مشغول کار خود باشم

۱۵. «ساختمان سقف دار فلزی» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) انبار   ۲) سوله   ۳) قرارگاه   ۴) سنگر

۱۶. کسی که با لباس مخصوص برای تحقیق در باب موضوعی در دریا فرو می رود، چه نام دارد؟

- ۱) غواص   ۲) مشاطه   ۳) رزّاز   ۴) بحری

۱۷. در کدام بیت شیوه بلاغی صورت نگرفته است؟

- ۱) عاشق مفلس اگر قلب دلش کرد نثار   ۲) سر پیوند تو تنها نه دل حافظ راست
۳) صاحب دیوان ما گویی نمی داند حساب   ۴) هر گه که دل به عشق دهی خوش دمی بود
مکنش عیب، که بر نقد روان قادر نیست   ۲) کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست
کاندر این طغرا نشان حسبه لله نیست   ۴) در کار خیر، حاجت هیچ استخاره نیست

۱۸. در کدام گزینه تمام واژه ها درست معنی شده اند؟

- ۱) (عداوت: دشمنی)، (لئیمی: پستی)، (نقض: شکستن)   ۲) (سگان: دنباله کشتی)، (نسیان: یکی از ماه های رومی)، (خور: زمین پست)
۳) (فلق: سپیده صبح)، (سوله: سنگر)، (رمة: گله)   ۴) (حضبض: جای پست در زمین)، (تازی: عرب)، (بارا: کمک)

۱۹. از نظر شیوه بلاغی در بیت زیر کدام مورد رخ داده است؟

«شد به غربت قدر من معلوم بر اهل وطن   گرمی هنگامه مهر، آشنا را گرم ساخت»

- ۱) تأخیر مفعول   ۲) تقدیم فعل بر نهاد و مسند   ۳) تقدیم فعل بر مفعول   ۴) تقدیم متمم بر فعل

۲۰. در شیوه بلاغی بیان، مصراع «دید یکی بحر خروشنده ای» کدام مورد دیده می شود؟

- ۱) تقدیم فعل بر مفعول   ۲) تقدیم فعل بر نهاد   ۳) تقدیم مسند بر نهاد   ۴) تقدیم فعل بر متمم

۲۱. در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) اکبر و اعظم خدای عالم و آدم   ۲) اول دفتر به نام اینزد دانا
۳) از در بخشندگی و بنده نوازی   ۴) حاجت موری به علم غیب بداند
صورت خوب آفرید و سیرت زیبا   ۲) صانع و پروردگار حیّ توانا
مرغ هوا را نصیب ماهی دریا   ۴) در بن چاهی به زیر صخره صمّا

۲۲. معنای واژه های «محاسن، وقاحت، مهیب، سطور» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) ریش، بی شرمی، زشت، نوشته ها   ۲) نیکی ها، بی حیایی، ترسناک، چارپایان   ۳) ریش، بی شرمی، ترسناک، جمع سطر   ۴) نیکی ها، زشتی، هولناک، نوشته ها

۲۳. در کدام گزینه شیوه بلاغی وجود ندارد؟

۱) چو رهام گشت از گشانی ستوه	بیچید زو روی و شد سوی کوه
۲) چنین پاسخش داد دیو سپید	که از روزگاران مشو ناامید
۳) یکی تیر زد بر بر اسپ اوی	که اسپ اندر آمد ز بالا به روی
۴) سرانجام گیتی به خون خفتن است	به خواری به خاک اندرون خفتن است

۲۴. کدام بیت، فاقد «جمله مرکب» است؟

۱) گله از فراق یاران و جفای روزگاران	نه طریق توست سعدی کم خویش گیر و رستی
۲) باری مگرت بر رخ جانان نظر افتاد	سرگشته چو من در همه آفاق بگشتی
۳) ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت	دو چندان می شکفت و برگ می کرد
۴) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم	ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد

۲۵. اجزای جمله در همه گزینه‌ها به شیوه بلاغی است مگر گزینه .....

۱) تخت و نگین از دست اهریمن بگیرید	۲) فرض است فرمان بردن از حکم جلودار
۳) باید به مژگان رُفت گرد از طور سینین	۴) شکست داغ دیر یاسین پشت ما را

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۱
۲. گزینه ۱ «فسرده» با توجه به معنای بیت به معنای «خاموش» است.
۳. گزینه ۱ شیوه بلاغی یعنی جابه‌جا شدن اجزای اصلی است، لذا در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ این جابه‌جایی وجود دارد و در گزینه ۱ اجزای اصلی در جایگاه خود هستند: گل (نهاد) + خندان (مسند) + است (فعل اسنادی)
۴. گزینه ۲ انتظار ← انتظار ← غفلت ← غفلت ← گزیده ← گزیده
۵. گزینه ۴ «حنین» یکی از جنگ‌های صدر اسلام است که پیامبر در آن حضور داشتند. گزینه (۱) در صورتی صحیح بود که این واژه به صورت «حنین» می‌آمد.
۶. گزینه ۳ «بعث» حزب سیاسی عراق است.
۷. گزینه ۲ در گزینه «۲» یک جمله غیر ساده داریم: آن په [است] که پیش خصم به تسلیم رو نمود جمله هسته
جمله وابسته
- گزینه‌های «۱» و «۳» هر کدام، یک جمله ساده‌اند و در گزینه «۴» دو جمله ساده وجود دارد.
خانه را خوار کن - خورش را خرد کن.
۸. گزینه ۴ «تربیت‌شدگان» درست است. هنگام اضافه شدن نشانه جمع به واژه‌هایی که به «ه» غیر ملفوظ ختم می‌شوند این حرف به «گ» تبدیل می‌شود.
۹. گزینه ۳ «جزر» با این معنا به معنای «پایین رفتن آب دریا» است.
۱۰. گزینه ۲ «نفس» در معنای مجازی «انسان» است.
۱۱. گزینه ۳ تعداد جمله‌های بیت سؤال: می‌رفت فروغی ز سر کوبیت و می‌گفت جمله ۱
کز دست دل ای کاش چنین زار نبودم جمله ۲
جمله ۳
جمله ۴
- تعداد جملات در بیت گزینه «۳» هم ۴ جمله است:
- از دیده دل سوختگان چهره مپوشان جمله ۱
ای آینه هشدار که صاحب‌نفسی هست جمله ۲
ای آینه هشدار که صاحب‌نفسی هست جمله ۳
کز دست دل ای کاش چنین زار نبودم جمله ۴
۱۲. گزینه ۴ صفت نسبی: مردانه (ج)
صفت مفعولی: دانسته (الف)
صفت لیاقت: دیدنی (د)
صفت فاعلی: چاره‌ساز (ب)
۱۳. گزینه ۳ در همه مصراع‌ها فعل بر اجزایی از جمله تقدم یافته است به جز گزینه «۳».
- بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: یکی چشمه ز سنگی جدا گشت.
گزینه «۲»: راه و رفتار خویش [را] فراموش کرد.
گزینه «۴»: سه چار روزی بر این قاعده رفت.
۱۴. گزینه ۴ صورت مرتب‌شده سایر ابیات:
گزینه ۱: ماه (نهاد) روشنی طلعت تو را ندارد و گل (نهاد) پیش تو رونق گیاه ندارد.
گزینه ۲: اگرچه ماه رمضان است، از آن می‌عشق که هر خامی از او پخته شود، جامی بیاور.
گزینه ۳: اگر امروز حلقه توبه را چون زهاد بزنم، فردا خازن میکده در را به روی من باز نکند.
۱۵. گزینه ۲ با توجه به معنایی که در کتاب است این گزینه انتخاب می‌شود.
۱۶. گزینه ۱ «غواص» پاسخ صحیح این سؤال است.
۱۷. گزینه ۴ بیت اول: «نثار» بعد از «کرد» و عیب و اوی «مفعول» بعد از «مکن» آمده است.
بیت دوم: فعل «کیست» ابتدای جمله آمده است.
بیت سوم: «حساب» مفعول بعد از فعل «نمی‌داند» آمده است.
بیت چهارم: همه اجزای جمله در جای اصلی خود آمده‌اند.
۱۸. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:
واژه‌های غلط:
گزینه «۲»: نسیان: فراموشی (نسیان یکی از ماه‌های رومی است)
گزینه «۳»: سوله: ساختمان مسقف فلزی
گزینه «۴»: یارا: توانایی
۱۹. گزینه ۲ قدر من: نهاد
معلوم: مسند
شد: فعل اسنادی
شد قدر من معلوم ← فعل بر نهاد و مسند مقدم شده است.

۲۰. گزینه ۱ در مصراع صورت سؤال که در بازگردانی به حالت عادی، به شکل «یک بحر خروشنده‌ای [را] دید» درمی‌آید. بحر خروشنده مفعول است و فعل بر آن مقدّم شده است. یعنی تقدیم فعل بر مفعول.
۲۱. گزینه ۳ «بخشندگی» درست است «ه» در این واژه به «گ» تبدیل می‌شود.
۲۲. گزینه ۳ تنها در این گزینه معنای همهٔ واژه‌ها درست آمده است.
۲۳. گزینه ۴ بررسی همهٔ گزینه‌ها:
- گزینهٔ ۱: «چو رهام از کشانی ستوه گشت (تقدم فعل بر مسند) روی از او بیچید و سوی کوه شد (تقدم فعل در هر دو جمله)
- گزینهٔ ۲: «دیو سپید چنین پاسخش داد: که از روزگاران ناامید مشو (تقدم فعل بر نهاد (دیو سپید) و تقدم فعل بر مسند (ناامید))
- گزینهٔ ۳: «یک تیر به، بر اسب او زد، که اسب از بالا به روی اندر آمد (تقدم فعل بر متمم)
- گزینهٔ ۴: «حالت عادی است.
۲۴. گزینه ۱ جملات مرکب سایر گزینه‌ها:
- گزینهٔ ۲: «مصراع اول (جملهٔ هسته) (که: محذوف) مصراع دوم (جملهٔ وابسته)
- گزینهٔ ۳: «مصراع اول (جملهٔ وابسته و پیوند وابسته‌ساز) مصراع دوم (جملهٔ هسته)
- گزینهٔ ۴: «جملات هسته: (چون‌خل کریم باش، چو سرو آزاد باش) (پیوند: گر، و) جملات وابسته: (از دستت بر آید، ز دستت نیاید).
۲۵. گزینه ۱ در این گزینه اجزای جمله، مرتب در جای خود قرار گرفته است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینهٔ ۲: «فعل قبل از نهاد و متمم آمده است (تقدم فعل بر نهاد)
- گزینهٔ ۳: «فعل رُفت قبل از مفعول و متمم آمده است (تقدم فعل بر مفعول)
- گزینهٔ ۴: «فعل قبل از نهاد و مفعول آمده است (تقدم فعل بر نهاد)

پاسخنامه کلیدی

۱ . ۱	۵ . ۴	۹ . ۳	۱۳ . ۳	۱۷ . ۴	۲۱ . ۳	۲۵ . ۱
۲ . ۱	۶ . ۳	۱۰ . ۲	۱۴ . ۴	۱۸ . ۱	۲۲ . ۳	
۳ . ۱	۷ . ۲	۱۱ . ۳	۱۵ . ۲	۱۹ . ۲	۲۳ . ۴	
۴ . ۲	۸ . ۴	۱۲ . ۴	۱۶ . ۱	۲۰ . ۱	۲۴ . ۱	

